MA-TEL-32806

ఎం.ఏ తెలుగు

రెండవ సంవత్సరం సెమిస్టర్ - 3

కోర్సు - 4 (D)

తెలంగాణ సాహిత్యం

"మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలైనా వదులుకోవచ్చునేమో గానీ, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కును మాత్రం కోల్పోకూడదు".

- డా.బి.ఆర్. అంబేద్కర్

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాద్ - తెలంగాణ

2026

సంపాదకులు

డా. ఎన్. రఘు
అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగుశాఖ,
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

సహసంపాదకులు & సమన్వయకర్త

ఆచార్య ఎన్. రజని
అధ్యక్షులు, తెలుగుశాఖ,
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక
విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

సమన్వయ సహకారం

డా. మహేందర్ బర్ల
తెలుగుశాఖ,
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక
విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

డా. శంకర్ అనంత
తెలుగుశాఖ
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక
విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్, తెలంగాణ

పాఠ్యభాగ బృందం

డా. ఇడికోజు శ్రీనివాసాచారి (భాగాలు - 1,2,3,5)
తెలుగు అధ్యాపకులు, హైదరాబాద్. తెలంగాణ.

డా. ఎన్. రఘు (భాగాలు - 4,6,7)
తెలుగుశాఖ, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం,
హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

డా. మహేందర్ బర్ల (భాగం - 8)
తెలుగుశాఖ, డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక
విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ

ఆచార్య ఎన్. రజని (భాగం - 9)
అధ్యక్షులు, తెలుగుశాఖ,
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం.

డా. వెల్దండి శ్రీధర్ (భాగాలు 10, 11, 12)
తెలుగుశాఖ, నాగార్జున డిగ్రీ కళాశాల
నల్గొండ, తెలంగాణ

ప్రొ. జె. నీరజ (భాగాలు - 13,14)
తెలుగుశాఖ, ప్రభుత్వ సిటీ కళాశాల, సయాపూల్,
హైదరాబాద్. తెలంగాణ.

డా. అట్టెం దత్తయ్య (భాగం - 15)
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగుశాఖ,
శ్రీ వేంకటేశ్వర కళాశాల, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం.

ముఖచిత్రం : జి. వెంకటస్వామి

ప్రచురణ : 2026

ISBN :

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

అన్ని హక్కులు విశ్వవిద్యాలయానివి. ఈ పుస్తకంలోని ఏ భాగం అయినా ఉపయోగించుకోదలుచుకుంటే విశ్వవిద్యాలయం అనుమతిని పొందాలి.

ఈ పాఠాలు డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం పాఠ్య ప్రణాళికలో భాగం పాఠ్య ప్రణాళిక మొత్తం వివరాలు ఈ పుస్తకంలో ఉన్నాయి.

ఇతర వివరాలకు : డైరెక్టర్ (అకడమిక్) డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం. జూబ్లిహిల్స్, హైదరాబాదు-500033.

Lr. No.

Printed at

ఖండాలు - భాగాల క్రమం

ఖండం I :	**ప్రాచీన కవిత్వం**	**1**
భాగం-1:	చిత్ర పరివర్తనం	3
భాగం-2:	రాజశేఖరుని వైభవం	18
భాగం-3:	కన్నీరు	33
ఖండం II :	**ఆధునిక కవిత్వం**	**51**
భాగం-4:	పహాడీరాగం	53
భాగం-5:	దాలి	64
భాగం-6:	వానమ్మా వానమ్మా వానమ్మో	78
ఖండం III :	**కథానిక**	**89**
భాగం-7:	మెదడుకు మేత	91
భాగం-8:	వలస	106
భాగం-9:	మన్నుబువ్వ	118
ఖండం IV :	**నవల**	**127**
భాగం-10:	కాలరేఖలు నవల ఇతివృత్త పరిచయం	129
భాగం-11:	కాలరేఖలు నవల పాత్ర చిత్రణ	145
భాగం-12:	కాలరేఖలు నవల పరిస్థితులు పరిణామాలు	157
ఖండం V :	**నాటకం**	**173**
భాగం-13:	కనక్తార	175
భాగం-14:	మా భూమి	188
భాగం-15:	హాలికుడు	200

భాగం - 15: హాలికుడు

విషయక్రమం

15.0 ఉద్దేశం

15.1 ప్రవేశిక

15.2 రచయిత పరిచయం

15.3 నాటకంలో పాత్రలు

15.4 నాటకం ఇతివృత్తం

15.5 నాటక సందేశం

15.6 పోతన పాత్ర చిత్రణ

అభ్యాసం -1

అభ్యాసం -2

15.7 ముఖ్య విషయాలను గుర్తుంచుకుందాం

15.8 మాదిరి పరీక్షా ప్రశ్నలు

15.0 ఉద్దేశం

ఈ భాగం చదివిన తరువాత మీరు ఈ కింది అంశాలను వివరించగలుగుతారు.

- పోతన జీవితంలోని భక్తి, వినయం, సత్యసంకల్పం, ఆత్మగౌరవం వంటి ఉత్తమ గుణాలను తెలియజేయడం.
- కవిత్వం స్వలాభం, కీర్తి కోసం కాకుండా లోకశ్రేయస్సు కోసం ఉపయోగించాలనే సందేశాన్ని అందించడం.
- రాజాశ్రయ విముఖత, భగవదాశ్రయం, సత్కావ్య-సత్కవి లక్షణాలను విద్యార్థులకు పరిచయం చేయడం.
- పోతన ఆదర్శ జీవితం ద్వారా ధర్మం, భక్తి, త్యాగం, మానవతా విలువల పట్ల విద్యార్థుల్లో అవగాహన కలిగించడం.

15.1 ప్రవేశిక

తెలుగు సాహిత్యంలో నాటకానికి విశిష్టమైన స్థానం ఉంది. నాటకం దృశ్యరూపంలో ప్రదర్శించే సాహిత్య ప్రక్రియ. ఇందులో కథ, పాత్రలు, సంభాషణలు, సన్నివేశాలు ముఖ్యమైనవి. నటన, సంగీతం, హాస్యం ప్రేక్షకులను ఆకట్టుకుంటాయి. ఇతర సాహిత్య ప్రక్రియల కంటే నాటకానికి ప్రత్యక్ష ప్రదర్శన ప్రత్యేకతను ఇస్తుంది.